

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 december 2015

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek van de
inkomstenbelastingen 1992 wat de fiscale
bemiddeling bij betwisting van het kadastraal
inkomen betreft**

(ingediend door mevrouw Carina Van Cauter
en de heer Luk Van Biesen)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

10 décembre 2015

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code des impôts sur les revenus
1992 en ce qui concerne la conciliation fiscale
en cas de contestation du revenu cadastral**

(déposée par Mme Carina Van Cauter
et M. Luk Van Biesen)

SAMENVATTING

Wie een bezwaar indient aangaande het bedrag van een betekend kadastraal inkomen en vaststelt dat de administratie daar niet op ingaat, kan een beroep doen op fiscale bemiddeling alvorens naar de rechter te stappen. Wanneer de belastingplichtige om de tussenkomst van de fiscale bemiddelingsdienst vraagt, moet die aanvraag via de administratie zelf passeren.

Omdat deze omweg in de praktijk het aantal bemiddelingen beperkt, bepaalt dit wetsvoorstel dat de bezwaarindiener rechtstreeks een aanvraag tot fiscale bemiddeling kan indienen en niet langer afhankelijk gemaakt wordt van de tussenkomst van de onderzoekende ambtenaar.

RÉSUMÉ

Quiconque présente une réclamation quant au montant d'un revenu cadastral notifié et constate que celle-ci n'est pas accueillie favorablement par l'administration peut tenter une conciliation fiscale avant de saisir la justice. Lorsque le contribuable sollicite l'intervention du service de conciliation fiscale, cette demande doit passer par l'administration elle-même.

Étant donné que cette procédure limite en pratique le nombre de conciliations, cette proposition de loi permet au réclamant d'introduire directement une demande de conciliation fiscale, l'intervention de l'agent enquêteur n'étant dès lors plus requise en l'espèce.

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GOI	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
DéFI	:	Démocrate Fédéraliste Indépendant
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Met de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (IV) (B.S., 8 mei 2007) werd de fiscale bemiddeling ingevoerd in het fiscaal recht.

Volgens de memorie van toelichting werd met de fiscale bemiddeling een oplossing beoogd teneinde de inflatie aan gerechtelijke fiscale geschillen in te dijken: *“de voortdurend groeiende complexiteit van de fiscale wetgeving en [...] de noodzaak om de belastingplichtigen akkoord te laten gaan met de heffingen waaraan ze onderworpen zijn”*.

Nog volgens de memorie van toelichting zal de fiscale bemiddeling *“bijdragen tot een vermindering van de gerechtelijke geschillen, soms ongegrond, verspillend qua mensen en financiële middelen, en tot het versnellen van de inning van de sommen die het voorwerp uitmaken van het geschil”*. (Parl.St., Kamer, 2006-2007, 2873/001, 87.)

Deze doelstelling komt terug in het verslag van de Kamercommissie Financiën waar wordt gesteld dat de bemiddelingsdienst tot doel heeft: *“de beslechting van betwistingen tussen de administratie en de belastingbetaler te vergemakkelijken, teneinde de middelen van administratief en in voorkomend geval gerechtelijk beroep te ontlasten”*. (Parl.St., Kamer, 2006-2007, 2873/019, 21.)

De betrachting bestaat er dan ook in een laatste overlegronde te organiseren tussen de fiscale administratie en de belastingplichtige, met de bedoeling de belastingplichtige ervan te kunnen weerhouden om de stap naar de rechter te zetten, waardoor de druk op Justitie kan worden beperkt.

De bepalingen van de wet van 25 april 2007 werden verder uitgevoerd door het koninklijk besluit van 9 mei 2007 tot uitvoering van Hoofdstuk 5 van Titel VII van de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (B.S., 24 mei 2007) waarbij de *“fiscale bemiddelingsdienst”* opgericht werd en de operationele werking vastgesteld werd.

Artikel 9 van het koninklijk besluit van 9 mei 2007 stelt dat *“elke belanghebbende”* een verzoek tot bemiddeling aan de fiscale bemiddelingsdienst kan voorleggen.

De artikelen 117 tot 130 van de wet van 25 april 2007 hebben verschillende wijzigingen

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 25 avril 2007 portant des dispositions diverses (IV) (*Moniteur belge* du 8 mai 2007) a instauré la conciliation dans le droit fiscal.

L'exposé des motifs précisait à cet égard que la conciliation fiscale visait à endiguer l'inflation de contentieux fiscaux. Il évoquait ainsi: *“la complexité sans cesse croissante de la législation fiscale et [...] la nécessité d'obtenir l'adhésion des contribuables aux prélèvements dont ils font l'objet”*.

L'exposé des motifs précisait encore que la conciliation fiscale *“contribuera à réduire les contentieux judiciaires parfois injustifiés, coûteux en termes humains et financiers, et à accélérer l'encaissement des sommes, objets du litige”*. (Doc. parl., Chambre, 2006-2007, 2873/001, p. 87).

On retrouve cet objectif dans le rapport de la commission Finances de la Chambre, où il est précisé que le service de conciliation a pour but: *“de faciliter le règlement de contestations entre l'administration et le contribuable, en vue de désengorger les voies de recours administrative et le cas échéant judiciaire”*. (Doc. Parl., Chambre, 2006-2007, 2873/019, p. 21).

L'objectif est dès lors d'organiser une dernière concertation entre l'administration fiscale et le contribuable, dans le but d'éviter que le contribuable ne s'adresse à la Justice, ce qui réduira d'autant la pression exercée sur celle-ci.

Les dispositions de la loi du 25 avril 2007 ont été mises en œuvre par l'arrêté royal du 9 mai 2007 portant exécution du Chapitre 5 du Titre VII de la loi du 25 avril 2007 portant des dispositions diverses (IV) (M.B., 24 mai 2007), lequel crée le *“service de conciliation fiscale”* et organise son fonctionnement.

L'article 9 de l'arrêté royal du 9 mai 2007 dispose que *“toute personne intéressée”* peut introduire une demande de conciliation auprès du service de conciliation fiscale.

Les articles 117 à 130 de la loi du 25 avril 2007 ont apporté diverses modifications aux codes fiscaux. Ils

aangebracht aan de fiscale wetboeken. Ze voorzien in de tussenkomst van de fiscale bemiddelingsdienst in de diverse fiscale domeinen (art. 84^{quater} WBTW, art. 85ter WBTW, art. 376^{quinquies} WIB92, art. 399bis WIB92, art. 501bis WIB92, art. 2, eerste lid WIGB, art. 219, eerste tot derde lid Wetboek Registratierechten, hypotheekrechten en griffierechten, art. 141, eerste tot derde lid W. Succ., art. 202/4, eerste tot derde lid W. Diverse Rechten en Taksen, art. 219bis – art. 219^{quater} AWDA).

Het initiatief voor het opstarten van de fiscale bemiddeling ligt duidelijk bij de belastingplichtige. De aanvraag tot fiscale bemiddeling zal dan ook uitgaan van de belastingplichtige voor wat geschillen met betrekking tot de taxatie betreft en van de belastingschuldige voor wat invorderingsgeschillen betreft.

Dit betekent dan ook dat de administratie ter zake geen autonome bevoegdheid heeft om een fiscale bemiddeling op te starten.

De wetgever heeft de fiscale bemiddeling tevens ingevoerd in het kader van een betwisting met betrekking tot het kadastraal inkomen.

Tot voor de inwerkingtreding van de wet was het zo dat, in geval van niet-akkoord met het betekende K.I., de administratie “onmiddellijk” na de onderhandelingen een proces-verbaal van niet-akkoord opstelde, in aanwezigheid van de bezwaarindiener, waarna dan een schatting kon worden gevraagd.

Met de inwerkingtreding van artikel 501bis WIB 92 kan een belastingplichtige indien deze het niet eens is met een betekend kadastraal inkomen een bezwaarschrift indienen en, wanneer na de onderhandelingen, de onenigheid blijft bestaan, kan een beroep gedaan worden op de bemiddelingsdienst (art. 501bis WIB 1992).

In tegenstelling tot de andere fiscale domeinen waarin fiscale bemiddeling mogelijk is, stelt artikel 501bis WIB92 dat de aanvraag om bemiddeling indirect geschiedt, namelijk via de tussenkomst van de onderzoekende ambtenaar. De memorie van toelichting verantwoordt de rol van de onderzoekende ambtenaar als volgt: *“De aanvraag zal gebeuren via de onderzoekende ambtenaar. Aangezien de onderzoekende ambtenaar momenteel ook reeds de persoon is die, in geval van blijvende onenigheid, namens de bezwaarindiener en hemzelf meestal de scheidsrechtelijke beslissing vordert, lijkt het dan ook aangewezen om in de onderhandelingsfase de aanvraag voor bemiddeling via hem te laten gebeuren.”*

règlent l'intervention du service de conciliation fiscale dans les divers domaines fiscaux (art. 84^{quater} CTVA, art. 85ter CTVA, art. 376^{quinquies} CIR92, art. 399bis CIR92, art. 501bis CIR92, art. 2, alinéa 1er, CTA, art. 219, alinéas 1er à 3, du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, art. 141, alinéas 1er à 3, du Code des droits de succession, art. 202/4, alinéas 1er à 3, du Code des droits et taxes divers, art. 219bis – art. 219^{quater} LGDA).

L'initiative du lancement de la conciliation fiscale incombe clairement au contribuable. La demande de conciliation fiscale émanera dès lors du contribuable lorsqu'il s'agit de contentieux portant sur la taxation, et du redevable lorsqu'il s'agit de contentieux de recouvrement.

Cela signifie dès lors qu'en la matière, l'administration ne dispose pas d'une compétence autonome lui permettant d'initier une conciliation fiscale.

Le législateur a également instauré la conciliation fiscale dans le cadre d'une contestation concernant le revenu cadastral.

Jusqu'à l'entrée en vigueur de la loi, en cas de désaccord sur le RC notifié, l'administration dressait “immédiatement” après l'échange de vues un procès-verbal actant le désaccord, en présence du réclamant, après quoi une expertise pouvait être demandée.

Avec l'entrée en vigueur de l'article 501bis du CIR 92, un contribuable peut, s'il n'est pas d'accord avec un revenu cadastral qui lui a été notifié, introduire une réclamation et si après échange de vues, le désaccord persiste, il peut faire appel au service de conciliation (art. 501bis du CIR 1992).

Contrairement à ce qui est le cas dans les autres domaines fiscaux où la conciliation fiscale est possible, l'article 501bis du CIR 92 prévoit que la demande de conciliation s'effectue de manière indirecte, à savoir par l'intermédiaire de l'agent enquêteur. L'exposé des motifs justifie le rôle de l'agent enquêteur comme suit: *“La demande de conciliation se déroulera par le biais d'un agent enquêteur. Étant donné que l'agent enquêteur est actuellement également la personne qui, lors d'un désaccord permanent, requiert la décision arbitrale au nom du contribuable et de lui-même, il semble indiqué de faire introduire la demande de conciliation en passant par lui dans la phase de négociation.”*

De circulaire nr. AFZ/2007-0576 (AFZ 1/2008) dd. 29 januari 2008 bepaalt in dat opzicht dat de ambtenaar de bezwaarindiener dient in te lichten over de mogelijkheid om een tussenkomst van de fiscale bemiddelingsdienst te vragen.

Indien de belastingplichtige van deze mogelijkheid geen gebruik maakt, dan zal het proces-verbaal van niet-akkoord worden opgesteld, waarin vermeld staat dat de belastingplichtige afziet van de procedure van fiscale bemiddeling.

Wanneer de belastingplichtige wel om de tussenkomst van de fiscale bemiddelingsdienst vraagt, dan wordt voorlopig geen proces-verbaal van niet-akkoord opgesteld.

Nog volgens de circulaire zal dan een afzonderlijk document worden opgemaakt met betrekking tot de aanvraag tot bemiddeling. Blijft de bemiddeling zonder resultaat, dan zal de onderzoekende ambtenaar zo snel mogelijk de bezwaarindiener oproepen om de behandeling van zijn bezwaar verder te zetten en desgevallend het proces-verbaal van niet-akkoord op te stellen. Volgens de circulaire moet de onderzoekende ambtenaar erover waken "dat het proces-verbaal tot stand komt binnen een redelijke termijn", namelijk, "tijdens de 6 maanden volgend op de indiening van het bezwaarschrift".

Uit het jaarverslag 2014 van de fiscale bemiddelingsdienst blijkt dat er jaarlijks tussen de 3 500 en 4 000 bezwaarschriften ingediend worden met betrekking tot betwisting van het kadastraal inkomen. Slechts een klein aantal (52 dossiers, 2014) worden voorgelegd aan de bemiddelingsdienst, waardoor de aanbeveling gelanceerd werd de belastingplichtige, net als in de andere fiscale materies, het initiatiefrecht te geven om de fiscale bemiddeling op te starten.

De minister van Financiën heeft in zijn antwoord op een parlementaire vraag geoordeeld dat zolang de onderhandelingsfase loopt, ook de bezwaarindiener een beroep moet kunnen doen op de fiscale bemiddelingsdienst (parlementaire vraag van Volksvertegenwoordiger C. Van Cauter van 20 mei 2015, Kamer, CRIV, 2014-2015, Com 177, blz. 13-14)

La circulaire n° AAF/2007-0576 (AAF 1/2008) du 29 janvier 2008 prévoit à cet égard, que l'agent doit informer le réclamant de la possibilité de solliciter l'intervention du service de conciliation fiscale.

Si le contribuable ne souhaite pas faire usage de cette possibilité, le procès-verbal de désaccord sera dressé et contiendra la mention selon laquelle le contribuable a renoncé à la procédure de conciliation fiscale.

Si le contribuable sollicite l'intervention du service de conciliation fiscale, il n'est provisoirement pas dressé de procès-verbal de désaccord.

La circulaire prévoit également que la demande de conciliation sera rédigée sur un document distinct. En cas d'échec de la conciliation, l'agent enquêteur convoquera dans les plus brefs délais le réclamant pour poursuivre le traitement de sa réclamation et dresser le cas échéant le procès-verbal de désaccord. D'après la circulaire, l'agent enquêteur devra veiller à ce "que le procès-verbal intervienne bien endéans le délai raisonnable", à savoir "dans les six mois suivant l'introduction de la réclamation".

Il ressort du rapport annuel de 2014 du service de conciliation fiscale que chaque année entre 3 500 et 4 000 réclamations relatives à des contestations du revenu cadastral sont introduites. Le service de conciliation n'est saisi que d'un petit nombre d'entre elles (52 dossiers en 2014), de sorte qu'il a été recommandé, tout comme pour les autres matières fiscales, de conférer au contribuable le droit d'initiative d'engager la conciliation fiscale.

Dans sa réponse à une question parlementaire, le ministre des Finances a estimé que tant que l'on se trouve dans la phase d'échange de vues, le contribuable doit également pouvoir faire appel au service de conciliation fiscale (question parlementaire de la députée C. Van Cauter du 20 mai 2015, Chambre, CRIV, 2014-2015, Com 177, pp. 13-14).

Dit wetsvoorstel heeft derhalve tot doel de bezwaar-
indiener wanneer deze geconfronteerd wordt met een
blijvend meningsverschil aangaande het betekend
kadastraal inkomen rechtstreeks een aanvraag tot fis-
cale bemiddeling kan indienen en deze niet afhankelijk
gemaakt wordt van de tussenkomst van de onderzoe-
kende ambtenaar.

Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Luk VAN BIESEN (Open Vld)

La présente proposition de loi vise par conséquent
à permettre au réclamant, lorsqu'il est confronté à un
désaccord persistant concernant le revenu cadas-
tral notifié d'introduire directement une demande de
conciliation fiscale et de ne plus subordonner celle-ci à
l'intervention de l'agent enquêteur.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 501*bis*, § 1, eerste lid van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, ingevoegd bij de wet van 25 april 2007 houdende diverse bepalingen (iv), vervallen de woorden “via de tussenkomst van de onderzoekende ambtenaar”.

4 november 2015

Carina VAN CAUTER (Open Vld)
Luk VAN BIESEN (Open Vld)

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 501*bis*, § 1er, alinéa 1er, du Code des impôts sur les revenus 1992, inséré par la loi du 25 avril 2007 portant des dispositions diverses (IV), les mots “par l'intermédiaire de l'agent enquêteur” sont abrogés.

4 novembre 2015